

GUP (*Poecilia reticulata*)

Leefomgeving

De gup is een sierlijk en kleurrijk visje, dat eenvoudig is te kweken en mede daardoor een zeer populaire aquariumvis is. Behalve in aquaria worden guppen in de tropen ook in natuurlijke wateren uitgezet ter bestrijding van de malariamug. De gup is daardoor ver buiten de grenzen van zijn oorspronkelijk verspreidingsgebied terecht gekomen. Wat dat oorspronkelijk verspreidingsgebied was, is overigens niet precies bekend. De handelaren en importeurs van guppen namen het namelijk rond 1900 niet zo nauw met het vermelden van de oorspronkelijke vindplaatsen. In de wetenschappelijke literatuur worden alleen globale gebieden van herkomst gegeven: Noord-Brazilië, Guyana, Venezuela en de eilanden voor deze kusten.

Het huidige verspreidingsgebied van de gup is zoals gezegd veel groter. Globaal genomen komen zij momenteel voor in gebieden met zoete tot brakke wateren met een temperatuur tussen de 18 en 28 °C.

De verspreiding van de gup in Nederland heeft zich beperkt tot gebieden waar door menselijk ingrijpen de watertemperatuur niet beneden de 18 °C komt. Voorbeelden hiervan zijn de uitstroomopeningen van koelwater bij de Hoogovens en in het Twentekanaal.

Voortplanting

In tegenstelling tot de meeste vissoorten in de zoete of zoute wateren, waar de bevruchting van eieren buiten het lichaam van de vrouwtjes plaatsvindt, vindt de bevruchting van de levendbarende tandkarpers plaats in het lichaam van het vrouwtje.

De draagtijd van guppen bedraagt ongeveer 28 tot 30 dagen. Kort voor de geboorte doorbreken de embryo's het eivlies en verlaten - met de kop naar voren - het moederlichaam. De grootte van de worp kan bij guppen liggen tussen de 20 en 200 jongen. De pasgeboren guppen zakken snel naar de bodem en trachten na een korte pauze het wateroppervlak te bereiken om hun zwemblaas te vullen. Vanaf de geboorte zijn de guppen geheel onafhankelijk van de moeder. In tegenstelling tot vele andere vissoorten worden guppen volledig ontwikkeld geboren. Na het verteren van de dooierzak kunnen zij dan ook direct voedsel gaan zoeken.

Jonge guppen zijn niet gekleurd en bezitten ook niet de uiterlijke kenmerken van het geslacht. Ook de vinnen zijn niet gemodificeerd, maar allen afgerond en doorzichtig. Pas na enkele weken beginnen de jonge mannetjes te kleuren en zal de anaalvin tot gonopodium worden omgevormd.

Voedsel

De gup is een typische alleseter. In hun natuurlijk milieu zijn het bewoners van zwaar begroeide oeverzones, waar zij tussen het dichte plantenbestand een veelsoortig voedselaanbod vinden. Als typische oppervlaktevissen consumeren zij geweldige hoeveelheden insecten en insectenlarven, die in de begroeide zone veelvuldig voorkomen.

Groei en leeftijd

Mannelijke exemplaren zijn 3 tot 4 cm groot en slank van vorm. Vrouwelijke exemplaren zijn doorgaans groter (tot 6 cm).